

LBRIS

We know
books

colecția
Evocări
istorice

MARIUS MUREȘAN

ȘAPCA ' PE CUPĂ

**O istorie a finalelor Universității Cluj
în Cupa României până în 1965**

Cuvânt-înainte de
Prof. univ. dr. Ovidiu Ghitta

CASA CĂRȚII DE ȘTIINȚĂ
Cluj-Napoca, 2025

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și
Consiliului Local Cluj-Napoca

VISIT CLUJ-NAPOCA
The Heart of Transylvania

Fotografia de pe copertă:
Clișeu „minerva_1978_c2_c4r1_002”,
Arhiva de fotografie de presă Minerva
© Asociația Culturală Minerva, Cluj

Editură acreditată CNCS (C) – Istorie și studii culturale

© Marius Mureșan, 2025

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MUREȘAN, MARIUS

Șapca pe Cupă : o istorie a finalelor Universității Cluj în Cupa României
până în 1965 / Marius Mureșan ; cuv. înainte de prof. univ. dr. Ovidiu
Ghitta. - Cluj-Napoca : Casa cărții de știință, 2025

Conține bibliografie

ISBN 978-606-17-2598-4

I. Ghitta, Ovidiu (pref.)

796

Casa Cărții de Știință

400129 Cluj-Napoca; B-dul Eroilor, nr. 6-8

Tel.: 0264-431920

www.casacartii.ro; e-mail: editura@casacartii.ro

Cuprins

Cuvânt-înainte (Prof. univ. dr. Ovidiu Ghitta)	7
Introducere	11
1934: Nașterea unei tradiții	19
Șaisprezecimi	27
Optimi	30
Sferturi	33
Semifinale	39
Finala	46
1942: Sub semnul războiului	63
Primul tur	69
Al doilea tur	71
Șaisprezecimi	73
Optimi	74
Sferturi	77
Semifinale	79
Finala	81
1949: O finală la începutul comunismului	97

1965: Triumful așteptat	117
Sferturi	120
Semifinale	123
Finala care a devenit legendă	131
Desfășurarea meciului și golurile victoriei	139
Reacțiile echipelor și ale presei	142
Jucătorii și ziua celor patru cupe	156
Ce a urmat? Cupa Cupelor	167
Bibliografie	183

Cuvânt-înainte

O piesă în patru acte, cu final fericit

Ne-am întâlnit de câteva ori în troleibuz, întorcându-ne de la meci. Așa am aflat că fostul meu student, acum un tânăr coleg de corp profesoral, e microbist și atașat de „U”. Mi-am spus în sinea mea: e bine, nu se întrerupe șirul, vin forțe proaspete. De-a lungul anilor, am cunoscut mulți universitari distinși despre care n-ai fi bănuțit că au și o asemenea pasiune. Tradiția de supporter spiritualizat ilustrată de ei pare, deci, să mai aibă suflu, chiar dacă legăturile clubului cu *Alma Mater* nu mai sunt la fel de strânse ca odinioară, când generau entuziasm și solidarități printre cei care populau amfiteatrele și bibliotecile. Înseamnă că mai există șanse ca viitorul să nu fie doar al ultrașilor în-negurați, iuți la mânie și aspri la vorbă.

Constat cu plăcere că Marius Mureșan își dovedește afinitatea cu „U” nu numai prin prezența în tribune. O face și prin scris, iată! Istoric de meserie, s-a simțit atras nu de comentarea actualității, ci de investigarea trecutului venerabilei entități sportive. E, de altfel, un tărâm mereu generos cu exploratorii săi. Această primă incursiune în domeniu a autorului nostru se concentrează pe o reușită

Introducere

În România interbelică, fotbalul a depășit statutul de simplă formă de divertisment, devenind un instrument politic și cultural de construcție națională. Statul român, confruntat cu provocările integrării noilor provincii după 1918, a perceput sportul drept o modalitate de a consolida legitimitatea noii ordini și de a crea un „mediu românesc” în noile teritorii, așa cum era cazul Transilvaniei. Federația Societăților Sportive din România (FSSR) – înființată încă dinaintea Marii Uniri și reorganizată după 1918 – și, ulterior, Federația Română de Fotbal, au fost chemate să uniformizeze și să reglementeze competițiile sportive la scară națională¹. Această misiune s-a lovit însă de realitatea fragmentării instituționale: cluburile din Transilvania și Banat, cu tradiții și infrastructuri moștenite din perioada austro-ungară, erau mult mai dezvoltate decât cele din Vechiul Regat². Această asimetrie a creat tensiuni între centrul politic de la București, care urmărea omogenizarea și centralizarea, și regiunile vestice, unde fotbalul era deja parte dintr-un peisaj urban multietnic și competitiv.

---

¹ Florin Faje, „Playing for and Against the Nation: Football in Interwar Romania”, în *Nationalities Papers*, vol. 43, nr. 1, 2015, pp. 163-164.

² *Ibidem*, p. 164.

În istoria sa, clubul Universitatea Cluj a reprezentat mai mult decât o simplă instituție sportivă, devenind expresia idealurilor de afirmare națională ale românilor din Transilvania și simbolul unui proces mai amplu de românizare a unui spațiu dominat anterior de cluburi maghiare, germane și evreiești. Întemeiat la inițiativa studenților și profesorilor români, clubul a reflectat un proiect politic și cultural al noii Români Mari, prin care sportul era chemat să confirme identitar o realitate politică recentă³. Originile sale se leagă de Societatea Sportivă a Studenților Universitari din Cluj, în colaborare cu Societatea „Petru Maior”. În această formulă, „U” a devenit o extensie a universității, având o misiune culturală și națională.

Memoria instituțională a fixat fondarea clubului în toamna anului 1919, imediat după instalarea universității românești, ceea ce a conferit actului o aură de „moment fondator”⁴. Documentele arată însă că organizarea efectivă a avut loc în primăvara lui 1920. Această discrepanță între fapt istoric și narațiune mitică a alimentat imaginea studenților români „descălecători”, veniți de la Budapesta sau Viena, care ar fi adus cu ei spiritul noii universități⁵. Privind momentul întemeierii clubului universitar, Ovidiu Ghitta numește data de 23 martie 1920, când a avut loc adunarea generală de constituire a Societății Sportive a

³ Vezi Florin Faje, *Playing to Win, Learning to Lose: Sport, Nation and State in Interwar Romania*, CEU, Budapest, 2014, pp. 1-4.

⁴ Ovidiu Ghitta, „Construirea unui mit: «U» Cluj 1919 (sau despre cum memoria a învins istoria)”, în *Națiuni, naționalism și perspective interetnice în Transilvania*, ed. Constantin Bărbulescu, Ion Cârja, Marius Eppel et al., Editura Mega, Cluj-Napoca, 2025, p. 610.

⁵ *Ibidem*, p. 604.

Studenților Universitari⁶, adică momentul oficial de fondare a organizației, fapt consemnat și de presa vremii. Dar, autorul observă că în istoriografia sportivă și în publicistica ulterioară au circulat și alte interpretări.

Încă din anii '20 au apărut primele reinterprețări: istoricul Silviu Dragomir și alți universitari au încercat să lege începuturile de Societatea „Petru Maior” din Budapesta (1913-1918), sugerând o „continuitate națională”⁷ și mutând simbolic momentul fondator în anul care a urmat Marii Uniri. În perioada interbelică, iar mai ales după refugierea Universității la Sibiu în 1940, povestea a fost tot mai mult fixată în anul 1919, pentru a se potrivi cu deschiderea universității românești și pentru a marca o dublă întemeiere⁸. După 1944, rolul memoriei a devenit determinant: în anii '50-'60, mărturii orale, precum cele ale lui Brutus Rațiu⁹, au popularizat ideea că primul meci și prima organizare a clubului ar fi avut loc în toamna lui 1919, deși presa vremii dovedește clar că meciul inaugural a avut loc abia în mai 1920. Această versiune a prins însă rădăcini în mentalul colectiv. În anii 1966-1969, odată cu revenirea la numele Universitatea Cluj și cu aniversarea semicentenarului, anul 1919 a fost consacrat oficial ca dată a nașterii clubului. În aceeași perioadă, legătura cu tradițiile românești antebelice – atât Societatea „Petru Maior” din Budapesta, cât și Clubul Sportiv Ardelean din Cluj – a fost reintrodusă în

⁶ Ovidiu Ghitta, „«U» Cluj: preistoria și începutul”, în *Istoria ca interogație: Mariei Crăciun, la o aniversare*, coord. Carmen Florea, Greta-Monica Miron, Editura Argonaut/Editura Mega, Cluj-Napoca, 2020, p. 776.

⁷ Ovidiu Ghitta, „Construirea unui mit”, p. 612.

⁸ *Ibidem*, p. 607.

⁹ Fost jucător al Universității Cluj în anii de început ai clubului.

narațiunea oficială¹⁰, consolidând un mit fondator ce a suprapus memoria și simbolul peste realitatea documentară. Astfel, deși s-a încercat consacrarea anului 1919 ca moment de întemeiere, doar adunarea generală din martie 1920 a oferit fundamentul instituțional și recunoașterea contemporană care justifică statutul de moment fondator al clubului „Universitatea”.

Încă din primii ani, „Universitatea” era percepută ca fiind „prin excelență echipa românească din Transilvania”¹¹, un bastion al elitei academice într-un oraș multietnic, iar legătura organică cu Universitatea „Regele Ferdinand I” a întărit și mai mult această percepție.

Deși performanțele sportive ale echipei au fost modeste pe plan național, prestigiul clubului nu s-a construit pe rezultate, ci pe etosul sacrificiului, al loialității și al apartenenței. Imaginea Universității nu s-a consolidat pe succese sportive majore, ci pe o mitologie a spiritului comunitar și a misiunii naționale. Asocierea cu mediul universitar a oferit echipei legitimitate morală și o identitate distinctă: un club al intelectualilor-sportivi, o categorie rar întâlnită în lumea fotbalului, dar centrală la Cluj.

Anul 1940 a marcat o ruptură dramatică: Dictatul de la Viena și cedarea nord-vestului Transilvaniei au forțat universitatea românească să se retragă la Sibiu, urmată de clubul sportiv. „U” devenea astfel echipa universității refugiate, purtătoare a memoriei Clujului pierdut. În presa vremii și în mărturiile ulterioare, acești ani au fost evocați ca o perioadă de rezistență identitară, în care

¹⁰ *Ibidem*, pp. 609-614.

¹¹ Florin Faje, *Playing to Win...*, pp. 145-158.

sportul asigura continuitatea vieții academice și a prezenței românești în sudul Transilvaniei. La Sibiu, imaginea clubului s-a consolidat în jurul ideii de loialitate și sacrificiu: păstrarea „spiritului clujean” în condiții precare, competiții desfășurate cu resurse minime, dar încărcate de semnificație simbolică. Această experiență a adâncit mitologia eroică deja înrădăcinată în interbelic: „U” nu era doar o echipă, ci un simbol al continuității naționale și al suferinței colective.

Revenirea la Cluj, în 1945, a fost percepută ca o reinstaurare simbolică a normalității, dar începutul regimului comunist a schimbat radical datele problemei. Noua organizare a sportului, după model sovietic, a pus presiune pe cluburile tradiționale cu identitate puternică. În timp ce echipele sprijinite de armată, poliție sau mari întreprinderi beneficiau de resurse, „Universitatea” a rămas fidelă caracterului său universitar. Această fidelitate i-a permis să păstreze aura simbolică, dar i-a limitat performanțele¹².

Astfel, primii ani ai comunismului au adus o continuitate paradoxală: clubul și-a păstrat etosul identitar și legătura cu universitatea, dar a trebuit să se adapteze unui sistem care privilegia alte modele de organizare sportivă. Ambivalența aceasta avea să marcheze profund istoria „Universității” în deceniile următoare.

Cupa României este competiția fotbalistică de care se leagă cele mai importante performanțe ale clubului, acesta fiind prezent în șase finale (1934, 1942, 1949, 1965,

¹² Florin Faje, „Cluj is Us. Rivalry and Symbolic Conflict among Football Supporters in Cluj-Napoca”, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai – Sociologia*, vol. 52, nr. 2, 2007, pp. 12-15.

2015 și 2023) și câștigând un trofeu, în anul competițional 1964-1965, când echipa utiliza denumirea „Știința Cluj”.

Volumul de față urmărește parcursul echipei de fotbal Universitatea Cluj în finalele Cupei României până în anul 1965, propunând o veritabilă călătorie prin istoria României. Destinul clubului e strâns legat de epocile pe care le-a traversat: entuziasmul interbelic al afirmării naționale, refugiul la Sibiu în urma Dictatului de la Viena, dificultățile determinate de începutul regimului comunist și adaptarea la noile realități ale României socialiste. Victoria din 11 iulie 1965 reprezintă cel mai important moment din istoria clubului, fiind singurul trofeu major din palmares și având o semnificație deosebită pentru comunitatea clujeană și pentru mediul universitar care a susținut echipa.

Lucrarea reunește mărturii, cronici de presă, imagini de arhivă și analize istorico-sportive referitoare la cele patru finale de Cupă disputate de echipă până la câștigarea trofeului în 1965. Demersul nostru urmărește să redea aceste momente definitorii într-o prezentare riguroasă și narativă, dar și accesibilă publicului larg. În felul acesta, memoria sportivă clujeană este pusă în valoare nu doar ca episod fotbalistic, ci și ca parte a unei identități colective, a unei culturi universitare și a unei istorii locale care merită recuperate și transmise.

Cartea nu își propune să realizeze o istorie exhaustivă a echipei de fotbal Universitatea Cluj, ci să îi recompună traseul în cadrul unei competiții care, de-a lungul istoriei sale de aproape un secol, a generat pasiuni, reunind echipe din eșaloane fotbalistice diferite.

Un alt motiv pentru care prezenta lucrare nu își propune realizarea unei istorii a echipei îl constituie existența unor volume deja publicate, semnate de istorici, ziaristi sau apropiați ai clubului, care au reconstituit parcursul sportiv de-a lungul unui secol de existență. Între acestea, amintim următoarele contribuții: Ioan Chirilă, *Șepcile roșii (1919-1969)*, Editura Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, București, 1970; Coriolan Iuga, Gheorghe I. Bodea, Virgil Tomuleț, *85 – Șepcile roșii: portrete în alb și negru*, Editura Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca, [s.a.]; Gheorghe I. Bodea, *Agora „U” 85: 1919-2004: file din istoria sportului românesc din Transilvania*, Napoca Star, Cluj-Napoca, 2004; Ștefan Cârjan, *Însemnări despre „U”*, ediție îngrijită de dr. Gheorghe I. Bodea și Gelu Radu, Eikon, Cluj-Napoca, 2004; Dan Ioan Mihălcean, *„U” Cluj – mai mult decât o legendă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2009; Alin Fornade, *„U” Cluj, așa cum o știi: în memoria istoricului Gheorghe I. Bodea*, Colorama, Cluj-Napoca, 2014 ș.a.m.d.

Anul 2025, care marchează șase decenii de la câștigarea Cupei României de către „U” Cluj, oferă cadrul simbolic al acestei restituiri. După succesul din 1965, echipa de fotbal a mai ajuns de două ori în finala competiției, în 2015 și 2023, fără a reuși să se impună, astfel că trofeul obținut atunci a rămas cea mai mare realizare a unei echipei a cărei istorii depășește performanțele sportive. Astfel, volumul de față este gândit atât ca un omagiu adus generației care a adus trofeul la Cluj, cât și ca o mărturie culturală și identitară, menită să inspire prin valorile pe care clubul le-a cultivat dintotdeauna: loialitate, perseverență, spirit studențesc și modestie în victorie.